

EL PAÍS

LLIBRES CRÍTICA

L'apocalipsi segons Pigem

Pigem cartografia un món amb un gran control social a través de les dades

ADRIÀ PUJOL CRUELLS

21 FEB 2022 - 20:17 CET

Simulació d'una càmera de vigilància a la Rambla de Barcelona. **CARLES RIBAS**

L'any 2017, el filòsof de la ciència Jordi Pigem (Barcelona, 1964) publicava *Àngels i robots* (Viena Edicions). Ens advertia sobre la deshumanització que implica l'avenç de la tecnologia. Hi deia que “tenim l'opció d'enlairar-nos cap a l'angèlic o de davallar cap al brutal”. Entretingut i controlat, addicte a pius i pantalles, l'home cau, es robotitza i evoluciona desorientat, deslligat de si mateix.

PANDÈMIA I POSTVERITAT

Jordi Pigem

Fragmenta Editorial

144 pàgines

16,50 euros

Atènyer la veritat per angelització no és nou. Basílides d'Alexandria (s. II) es preguntava com l'Ésser pot arribar a les coses. Un altre gnòstic, Valentí, li responia que els àngels intermediaris (els eons) encarnaven models perfectes del món imperfecte i que bé podien servir de mediadors si els auscultàvem. El filòsof Gaston Bachelard (s. XX) també advocava per un àngel que ens tragués del racionalisme dessecant, d'una gestió quantitativa del món per obrir-nos a l'experiència qualitativa, sensorial, poètica, transcendent de la vida.

Hi ha una novel·la estranya de Philip K. Dick en què el gnosticisme de Valentí li serveix per plantejar-se el problema de la veritat. Es titula *VALIS (Vast Active Living Intelligence System)* i el protagonista, després de ser tocat per un raig rosa, s'embarca en una recerca teològica (i conspiranoica) sobre l'estatus i el sentit de la realitat i la cara oculta del poder, per acabar entenent que cal adorar la humanitat i no pas cap tipus de potència superior.

El nou llibre de Pigem, *Pandèmia i postveritat*, estira el fil de l'anterior i se situa en la immediatesa, un temps que la pandèmia ha envernissat amb una pàtina apocalíptica. Partint de dues obres anticipadores (*Un món feliç*, d'Aldous Huxley, i *1984*, de Georges Orwell), Pigem cartografia un món en què el control social a través de les dades s'ha accelerat amb l'excusa de la pandèmia. Tenim una quarta revolució industrial planejada de fa temps per les grans corporacions financeres, d'humans alienats i explotats pel tecnocapitalisme, abocats a seriosos problemes de salut i d'autonomia. Una pansocietat de relat únic, dominada pels algoritmes i, en resum, apocalíptica.

Apocalipsi és una paraula que en grec vol dir “revelació”, i no és sinó a partir del XIX que es fa servir en el sentit de “final catastròfic”. A mesura que Pigem va desgranant l'argumentari, l'apocalipsi que ens exposa és més revelador que no pas judicifinalista, però no deixa de ser desesperançador. El Fòrum Econòmic Mundial, Amazon, Bill Gates, Rockefeller, Google, Facebook i les farmacèutiques, la postveritat i el malestar general... Pigem denuncia una mena de *capitalismegate* que ja ens ha dut a un terratrèmol de conseqüències terribles: anem de cap a una vida virtualitzada, desgraciada i contranatural que no serà digna d'anomenar-se “vida”.

Pigem és quasi incontestable. La seva manera de relligar els indicis és brillant i amena; l'erudició, vasta i ben triada, amb aquell estil de Naomi Klein que tant va animar els moviments antiglobalització al tombant de segle i que tan aviat ens obria els ulls com fabricava conspiranoics irredempts. I, en la línia de llibres anteriors, Pigem diu que podem recuperar l'alegria de viure a partir de l'espiritualitat.

No ens diu res, en canvi, sobre la dissidència real, actual, que va del *hackerisme* al ludisme 2.0. No analitza l'escala local del que denuncia i no recorda que els servidors es poden apagar. No sembla contemplar, en definitiva, que podem anar de calçotada i fruit de la vida, ara que n'és el temps, tot i acabar penjant-ne la foto a les xarxes.

S'adhereix als criteris de

[Més informació >](#)

ARXIVAT A:

Philip K. Dick · George Orwell · Aldous Huxley · Filosofia · Literatura · Cultura

Y ADEMÁS...

"Lo has clavado": Jordi Évole tiene nuevo mote para Pedro Sánchez tras...

CADENA SER

Bertín Osborne confirma su romance con Ana Obregón y cómo la...

AS.COM

Logan Paul participará en WrestleMania 38 junto a The Miz

AS.COM

Recomendado por

CONTENIDO PATROCINADO
